

Enheten för säker hantering av farliga ämnen
Marianne Rönnbäck Runhage
010-240 5084
marianne.ronnbackrunhage@msb.se

Marknadskontrollplan 2020

enligt krav i artikel 18 punkt 5 förordning
765/2008/EG om ackreditering och
marknadskontroll

Utformad i enlighet med riktlinjer för
utformning av marknadskontrollplaner
antagna av Marknadskontrollrådet
2017-12-01

Innehållsförteckning

1. Bakgrund och syfte	3
2. Allmänna mål för marknadskontroll.....	3
3. Specifika mål för MSB:s marknadskontroll.....	3
4. Rättslig grund	4
5. Urval av produkter att kontrollera	5
6. Kontrollmetoder	6
7. Samverkan och informationsinsatser.....	6
7.1 Samverkan och samordning.....	6
7.2 Informationsinsatser – förstörande åtgärder	7
8. Budget	7
Bilaga 1 MSB:s marknadskontrollmandat relaterat till rättsakt... 8	
Bilaga 2 Tolkningar och avgränsningar av marknadskontrollmandatet	12
Bilaga 3 Summering av kontroll för sektorerna 06, 08, 14, 15, 16 och 00.....	13

1. Bakgrund och syfte

Flera rättsakter ställer krav på marknadskontrollmyndigheterna att upprätta, genomföra och följa upp marknadskontrollplaner. Föreliggande plan beskriver MSB:s marknadskontrollarbete för 2020 och utgör också MSB:s verksamhetsplan i delen marknadskontroll. Marknadskontrollplanen är uppställd enligt Marknadskontrollrådets riktlinjer och följer riktlinjernas rubriksättning. Marknadskontrollplanen rapporteras in till EU-kommissionen genom Marknadskontrollrådet som har sitt säte på SWEDAC. Genom publicering på MSB:s underhemsida om marknadskontroll uppfylls kravet på att göra marknadskontrollplanen tillgänglig för allmänheten.

Med marknadskontroll avses all den verksamhet som bedrivs och de åtgärder som vidtas av ansvarig myndighet för att se till att produkter överensstämmer med lagstiftningens krav. Begreppet marknadskontroll omfattar därmed såväl produktkontroll som informationsinsatser, samverkan och samarbete samt uppföljning av effekter och därmed analys av hur regelverket fungerar.

2. Allmänna mål för marknadskontroll

I EU-förordning 765/2008 om ackreditering och marknadskontroll anges att förordningen ska säkerställa en hög skyddsnivå för hälsa och säkerhet i allmänhet och på arbetsplatsen, konsumentskydd, miljöskydd och säkerhet.

Marknadskontrollen ska säkerställa att produkter uppfyller tillämpliga krav och är säkra, alternativt - dras tillbaka; förbjuds eller hindras från att tillhandahållas på marknaden. Dessutom ska allmänheten, EU-kommissionen och de övriga medlemsstaterna informeras om detta. Ytterligare ett syfte är att säkerställa rättvis konkurrens mellan ekonomiska aktörer, eftersom det inte sällan är lönsamt att ta genvägar.

3. Specifika mål för MSB:s marknadskontroll

Inga preciserade mål finns för marknadskontrollen, varken på EU-nivå eller på nationell nivå. MSB har inte fått några specificerade uppdrag eller särskilda budgeterade medel för marknadskontroll i regleringsbrev.

2018 formulerades internt på MSB att funktionen marknadskontroll har det långsiktiga uppdraget att säkerställa att det på marknaden endast finns produkter som uppfyller kraven och är säkra.

MSB:s mål för marknadskontrollfunktionens verksamhet under 2020 sammanfaller med genomförandet av aktiviteterna i bilagorna till denna plan.

4. Rättslig grund

Bestämmelser om marknadskontroll finns i EU-förordning 765/2008 om krav för ackreditering och marknadskontroll i samband med saluföring av produkter. Genomförandebestämmelser finns i förordning (2014:1039) om marknadskontroll och annan närliggande tillsyn. Det finns vidare bestämmelser om marknadskontroll i EU:s direktiv om allmän produktsäkerhet (2001/95/EG), genomfört i Sverige genom Produktsäkerhetslagen (2004:451) och Produktsäkerhetsförordningen (2004:469), samt sektorslagstiftning.

MSB:s marknadskontrollmandat överensstämmer för närvarande inte helt med myndighetens lagstiftningsmandat för produkter utan är mer begränsat.

MSB:s marknadskontrollmandat regleras i 22 § lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor (LBE)¹, i 10 § p 5 förordning (2006:311) om transport av farligt gods² och i 2 § förordning (2018:1179) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om gasanordningar³. I den senare framgår att MSB delar marknadskontrollmandatet för att kontrollera att EU:s förordning om gasanordningar (2016/426/EU) uppfylls med Elsäkerhetsverket och Livsmedelsverket.

Vid revidering av MSB:s föreskrifter under LBE kan produkter flyttas in i eller ut ur MSB:s marknadskontrollmandat. Det kan bli följden om befintliga föreskrifter upphör att gälla eller, teoretiskt, om nya föreskrifter skulle komma att reglera produkter som inte tidigare varit reglerade i föreskrifter.

MSB:s marknadskontrollmandat omfattar, förenklat uttryckt,

- explosiva varor, där explosiva varor för civilt bruk och pyrotekniska artiklar ingår,

---

¹ 22 § Myndigheten för samhällsskydd och beredskap utövar marknadskontroll över

1. brandfarliga och explosiva varors egenskaper, utsläppande och tillhandahållande på marknaden, samt
2. sådana produkter som används för hanteringen av brandfarliga och explosiva varor och för vilka myndigheten har utfärdat föreskrifter.

² 10 § Följande myndigheter ska inom angivna områden ha tillsyn över att lagen (2006:263) om transport av farligt gods och de föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen följs: ...

5. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap: ..., transportabla tryckbärande anordningar, ...

³ 2 § Myndigheten för samhällsskydd och beredskap ska utöva marknadskontroll enligt EU:s förordning om gasanordningar och lagen (2018:1178) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om gasanordningar i den utsträckning inte något annat följer av 3 eller 4 §

- anordningar för hantering av brandfarliga eller explosiva varor vilka myndigheten har reglerat i föreskrifter under LBE⁴,
- transportabla tryckbärande anordningar,
- gasapparater dvs de anordningar för förbränning av gasformigt bränsle som omfattas av EU:s förordning om gasanordningar.

I bilaga 1 framgår i detalj vilka produktgrupper som lagstiftningen omfattar.

Vilka produktkrav som ska vara uppfyllda kan emellertid mer detaljerat vara preciserade i harmoniserade standarder (frivilligt att använda) under respektive EU-produkträttsakt eller – för oharmoniserade produkter – i hänvisningar till lagstiftningen om transport av farligt gods. Dessutom ska en harmoniserad standard under det allmänna produktsäkerhetsdirektivet ibland tillämpas.

För tolkningar och avgränsningar av marknadskontrollmandatet, se bilaga 2.

5. Urval av produkter att kontrollera

Sektorerna är inte analyserade i detalj utifrån behov av kontroll. Ekonomiska aktörer är i olika grad kända och marknaden och behoven är analyserade i olika grad.

Under 2020

- genomförs, inom samtliga sektorer, reaktiv kontroll efter inkomna anmälningar,
- fortsätter, när det gäller sektorn 08 transportabla tryckbärande anordningar, kontrollen hos de distributörer av paintballartiklar som identifierades under 2019,
- kommer, inom sektor 14 pyrotekniska artiklar, handläggningen av de ärenden som startades upp vid 2019 års besök att slutföras, en uppföljning görs av vilka val av nytt anmält organ som olika tillverkare valt då det ursprungligt valda anmälda organet avnotifierats, liksom uppföljning görs av att tidigare fattade beslut fortfarande följs,
- ligger, inom sektor 15 explosiva varor för civilt bruk, interna samordningsvinster till grund för val av den aktör hos vilken sprängkapslar marknadskontrolleras,

---

⁴ Bland annat aerosolbehållare och vissa andra behållare som innehåller brandfarlig gas samt kaminer, element, behållare och explosionssäkra kärl för brandfarlig vätska

- sker, när det gäller sektorn 16 gasanordningar, prioritering av antal och urval av produkter samt kontrollmetoder genom samarbete i ett EU-gemensamt AdCo-projekt,
- görs inget urval för övriga sektorer (06 aerosolbehållare respektive produkter med nationella tekniska regler) eftersom MSB inte planerar att genomföra någon proaktiv kontroll inom sektorerna under 2020.

MSB har inte identifierat några ”riskprodukter” eller några ”riskaktörer” inom någon sektor. MSB har därför heller inte identifierat några ”risksändningar” och planerar inte att göra någon proaktiv kontroll (initierad av MSB) ihop med Tullverket.

Om resurserna tillåter, kommer följande aktiviteter att genomföras inom sektorn 16 gasanordningar för att inrikta urval av produkter kommande år:

- genomföra en inledande analys av den svenska marknaden,
- genomföra en inventering av vilka aktörerna är,
- undersöka om aktörerna anser att det finns regelkunskapsluckor och har idéer om hur dessa i så fall kan stängas,
- ta fram en plan för fortsatt arbete.

6. Kontrollmetoder

MSB kommer att följa det val av kontrollmetod som görs inom det gemensamma EU-projektet om gasanordningar. För övrig marknadskontroll är i första hand dokumentkontroll och/eller fysisk eller annan okulär kontroll aktuell. Bedömning kan också komma att göras med endast inkomna uppgifter eller foton som underlag.

7. Samverkan och informationsinsatser

7.1 Samverkan och samordning

För att säkerställa att tillämpningen av produktreglerna blir lika över unionsmarknaden kommer MSB delta i AdCo-gruppernas arbete - där MSB också kommer att hålla ordförandeskapet för AdCo-gruppen för pyrotekniska artiklar, AdCo PA. MSB planerar också att delta vid Nordiskt fyrverkerimöte och vid möte inom SAMGAS, ett nätverk där marknadskontroll av gasapparater berörs. MSB planerar också att jämföra vilka fyrverkeriartiklar som finns på de nordiska marknaderna med syfte att undersöka om de respektive nationella marknaderna har unika produkter vilket hittills har antagits.

Samordning och samverkan med andra marknadskontrollmyndigheter i Sverige planeras genom deltagande i Marknadskontrollrådets arbete. Fem rådsmöten hålls under 2020 kompletterat med bland annat möten i Tullforum och nätverk ICSMS/RAPEX. MSB måste dock, av resursskäl, avstå deltagande i ett flertal av rådets planerade aktiviteter.

Under 2020 behöver också ett omtag göras av arbetet i samordnande funktion gasapparater med Elsäkerhetsverket och Livsmedelsverket.

7.2 Informationsinsatser – förstörande åtgärder

För att uppfylla krav i artikel 19.2 EU-förordning 765/2008, på att informera om funna farliga produkter, kommer MSB också under 2020 att publicera de farliga MSB-produkter som har rapporterats i veckorapporter i Safety Gate RAPEX (tidigare RAPEX).

Information om viktiga förtydliganden som getts till ekonomiska aktörer, liksom särskilda beslut och domar i ärenden, ska publiceras på MSB:s hemsidor.

Korta nyheter på SWEDAC:s portal marknadskontroll.se ska användas för att öka genomslaget av information på våra underhemsidor.

8. Budget

Under 2020 utgörs resurserna på marknadskontrollområdet av

- två samordnare av marknadskontroll, tot 1,7 årsarbetskrafter, åak,
- en sakkunnig gasapparater 0,1 åak
- sakkunnig aerosolbehållare saknas
- två sakkunniga explosiva varor tillsammans 0,6 åak (explosiva varor för civilt bruk + pyrotekniska artiklar)
- två sakkunniga transportabla tryckbärande anordningar tillsammans 0,1 åak
- dessutom finns juridiskt och visst administrativt stöd i ej specificerad mängd.
- Inga särskilda medel är reserverade för teknisk provning men kan eventuellt utgå vid behov.

Budgeterade medel för verksamheten är 2.222.800 SEK

Budget inrymmer löner, resor och 60 000 SEK för teknisk provning av en typ av gasflaska som påträffades rämnad vid en olycka 2019.

Bilaga 1 MSB:s marknadskontrollmandat relaterat till rättsakt

Den marknadskontroll som MSB bedriver grundar sig på följande rättsakter:

Produkter för hantering av brandfarlig gas			
Rättsakt	Produkt-grupp	Produkter	Kommentar
<p>SÄIFS (2000:6) om gasapparater <i>Upphävd 24 april 2018</i></p> <p>Förordning (EU) 2016/426 av den 9 mars 2016 om anordningar för förbränning av gasformiga bränslen</p>	Gasapparater	<p>Gasapparater avsedda för:</p> <ul style="list-style-type: none"> - matlagning, - kylning - luftkonditionering (omfattas endast av EU-förordningen) - uppvärmning, - varmvattenberedning,- belysning, eller - tvätt <p>samt fläktbrännare och uppvärmningsanordningar som ska förses med sådan brännare.</p> <p>Tillbehör:</p> <ul style="list-style-type: none"> - säkerhetsanordningar, - styr- eller reglerdon, samt - delkomponenter av dessa som konstruerats för att ingå i en anordning eller sättas samman för att utgöra en anordning 	<p>Gasapparater för stationärt eller mobil användning omfattas.</p> <p>Gasapparater som släppts på marknaden före 24 april 2018 och vilka reglerades genom den upphävda SÄIFS 2000:6 om gasapparater får fortsätta att säljas.</p>
SÄIFS (2000:4) om cisterner, gasklockor, bergrum, rörledningar för brandfarlig gas.	Produkter för förvaring och förflyttning av brandfarlig gas	Cistern, gasklocka, rörledning för brandfarlig gas	Rättsakten revideras för närvarande och förväntas upphävas
SÄIFS (1998:7) - med ändringar i 2000:3 - om brandfarlig gas i lös behållare	Vissa behållare för brandfarlig gas	Lös behållare för brandfarlig gas som cigarett- och brukständer samt behållare för tändgas.	Rättsakten revideras för närvarande och förväntas upphävas

Produkter för hantering av brandfarlig vätska			
Rättsakt	Produktgrupp	Produkter	Kommentar
SÄIFS (2000:2) om hantering av brandfarliga vätskor	Vissa produkter för hantering av brandfarlig vätska	1 kaminer (effekt över 900W), 2 tätslutande behållare , 3 element (ej definierat ord), 4 explosionssäkra kärl, för brandfarlig vätska	Ex skorstensfri kamin ex bensindunk För samtliga finns krav på typgodkännande. Behållare för brandfarlig vätska kan även uppfylla ADR. Föreskrifterna är under revidering och förväntas upphävas
MSBFS 2018:3 om cisterner med anslutna rörledningar för brandfarliga vätskor	Cisterner, rörledningar, slangledningar för brandfarlig vätska	Cisterner med anslutna rörledningar eller slangledningar för hantering av brandfarliga vätskor.	Krav på bland annat korrosionsskyddssystem.

Aerosolbehållare			
Rättsakt	Produktgrupp	Produkter	Kommentar
MSBFS (2018:1) om aerosolbehållare	Aerosol-behållare	Aerosoler med brandfarlig drivgas eller brandfarlig vätska	Även andra aerosolbehållare regleras i föreskrifterna men kontrollmandat är då inte fördelat

Transportabla tryckbärande anordningar			
Rättsakt	Produktgrupp	Produkter	Kommentar
MSBFS (2011:3) om transportabla tryckbärande anordningar	Transportabla tryckbärande anordningar	Tryckkärl, enl. RID/ADR kap. 6.2, för transport av gas. T.ex. gasflaskor, storflaskor, tryckfat, gasflaskpaket, engångsbehållare för gas (UN 2037). Tankar enligt RID /ADR kap. 6.8, för transport av gas. T.ex. fasta och avmonterbara tankar för tankfordon, MEG-containerer samt batterifordon/-vagn.	

Explosiva varor			
Rättsakt	Produktgrupp	Produkter	Kommentar
22 § p1 lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor; 22 § Myndigheten för samhällsskydd och beredskap utövar marknads-kontroll över 1. brandfarliga och explosiva varors egenskaper, utsläppande och tillhandahållande på marknaden, samt 2. sådana produkter som används för hanteringen av brandfarliga och explosiva varor och för vilka myndigheten har utfärdat föreskrifter.	Alla explosiva varor	Alla explosiva varor (enl. MSBFS 2010:4 om vilka varor som ska anses utgöra brandfarliga eller explosiva varor)	Enligt 12 § LBE ska en explosiv vara överensstämma med harmoniserade regler eller ha godkänts av MSB.
MSBFS 2016:5 om produktkrav på explosiva varor för civilt bruk och plastiska sprängämnen	Harmoniserade explosiva varor	Harmoniserade explosiva varor för civilt bruk utom pyrotekniska artiklar och ammunition. En exempelförteckning finns över undantagen Exempelprodukter: Sprängämnen Tändmedel (inkl. sprängkapslar o tändare);	

		Drivämnen /krut; Pyrotekniska satser Stenspräckare som kontrollerats mot 93/15/EEG	
--	--	---	--

Pyrotekniska artiklar			
Rättsakt	Produktgrupp	Produkter	Kommentar
MSBFS 2015:6 om tillhandahållande av pyrotekniska artiklar och ammunition	Harmoniserade pyrotekniska artiklar samt genom övergångsbestämmelser oharmoniserade pyrotekniska artiklar.	Pyrotekniska artiklar och ammunition, där pyroteknisk artikel omfattar bland annat fyrverkerier (för underhållning), pyrotekniska scen-effekter (för scenbruk inkl. effekter vid TV-inspelningar) och pyroteknisk utrustning för fordon.	vissa oharmoniserade pyrotekniska utrustningar för fordon, får fortfarande tillhandahållas

Bilaga 2 Tolkningar och avgränsningar av marknadskontrollmandatet

Under tidigare år har otydligheter identifierats vilka lett till klarlägganden och vissa avgränsningar av MSB:s uppdrag.

- MSB ansvarar för nödraketer för användning på land (pyroteknisk anordning) medan Transportstyrelsen ansvarar för marina nödraketer,
- MSB:s regelverk omfattar kaminer vilka använder brandfarlig vätska som bränsle genom föreskrifterna SÄIFS 2000:2 om hantering av brandfarliga vätskor, och begreppet ”kamin” har av MSB tolkats omfatta produkter med effekt från 900 W,
- konstruktionen av tändare med gasformigt bränsle regleras i Sprängämnesinspektionens föreskrifter om brandfarlig gas i lös behållare SÄIFS 2000:3. MSB reglerar konstruktionskrav och Konsumentverket reglerar barnsäkerhet och leksaksliknande produkter,
- gasapparater som är konstruerade för att användas som ”verktyg” som ogräsbrännare, bunsenbrännare, gasolrivna myggfångare omfattas inte av gasapparatdirektivet, regleras inte i MSB:s föreskrifter (SÄIFS 2000:6) om gasapparater – inte heller i EU-förordningen om gasanordningar - och faller utanför MSB:s marknadskontrollmandat,
- gasapparater som regleras i SÄIFS 2000:6 eller i EU-förordningen omfattas av MSB:s regelverk även om de monterats i ett fordon eller en farkost.
- Gasapparater som släppts på marknaden innan 24 april 2018 får distribueras och ska uppfylla direktivets krav. MSB har fortfarande marknadskontrollmandatet i de delar som genomfördes i MSB:s föreskrifter. Delar av gasapparatdirektivet var dock infört i Kemi-kalieinspektionens, Elsäkerhetsverkets respektive Boverkets regelverk (skydd mot förgiftning av förbränningsgaser, skydd mot skada av elektrisk ström respektive skydd mot brännskada av het yta). Boverket saknade dock marknadskontrollmandat att kontrollera att regelverket till skydd mot brännskada av het yta uppfylls eftersom Boverkets marknadskontrollmandat begränsas till kontroll av byggprodukter. Hur korrigeringar av gasapparater som släppts på marknaden under direktivets tid (före 24 april 2018) i denna del ska ske är oklart.
- Behållare med tändargas (UN1057) undantas från gruppen engångsbehållare för gas i ADR-S . MSB har dock marknadskontrollmandatet genom att dessa regleras i Sprängämnesinspektionens föreskrifter SÄIFS 2000:6 om brandfarlig gas i lös behållare.
- Aerosolbehållare som överförs till Sverige omfattas av föreskrifterna MSBFS 2018:1

Bilaga 3 Summering av kontroll för sektorerna 06, 08, 14, 15, 16 och 00

sektor	Proaktiv kontroll	Reaktiv kontroll
06 aerosolbehållare med brandfarligt innehåll	Ingen proaktiv kontroll planeras	Handlägga anmälningar som inkommer under året
08 transportabla tryckbärande anordningar	Slutföra proaktiv kontroll paintball från 2019, besök hos 3 – 5 försäljare av paintballutrustning Besök hos 2 – 5 verksamheter som, enligt information på internet, anordnar paintballspel för besökare	Bevaka resultatet av teknisk provning av rämnad p11-light-flaska som var inblandad i olycka med gasolgrill 2019. Vidta relevanta åtgärder Handlägga anmälningar som inkommer under året
14 pyrotekniska artiklar	Slutföra handläggning av ärenden proaktiva kontroller 2019 Undersöka vilket nytt anmält organ tillverkare valt då ursprungligt anmält organ avnotifierats Följa upp att tidigare fattade beslut fortfarande följs	Handlägga anmälningar som inkommer under året
15 explosiva varor för civilt bruk	Produktkontroll hos en tillverkare, importör alt distributör Undersöka vilket nytt anmält organ tillverkare valt då ursprungligt anmält organ avnotifierats	Handlägga anmälningar som inkommer under året
16 gasapparater	Delta i det gemensamma GA AdCo projektet 2020 uppföljning av att åtgärder som vidtagits i GA-AdCo projektet 2018 också genomförts i Sverige	Handlägga anmälningar som inkommer under året
00 sektorn övriga produkter	Ingen proaktiv kontroll planeras	Handlägga anmälningar som inkommer under året